

Dit betreft de tweede helft van het overzicht over 1982. Het eerste deel verscheen in de vorige aflevering van *Limosa* (zie aldaar voor een nadere toelichting en adressen regionale tijdschriften).

Broedvogelinventarisaties

- AKKERMAN C. 1982. Broedvogelinventarisatie van de Nachtegaal en Sprinkhaanrietzanger. *Fitis* 18 (1): 6-12. — In de duinen tussen IJmuiden en Bloemendaal (2100 ha) werden in het voorjaar van 1981 246 zekere, 178 waarschijnlijke en 145 mogelijke broedgevallen van de Nachtegaal en 19 zekere, 22 waarschijnlijke en 64 mogelijke broedgevallen van de Sprinkhaanrietzanger vastgesteld.
- BEIJERSBERGEN R. 1982. Broedvogels van Maasvlakte in periode 1970-81. *Vogeljaar* 30: 63-66.
- BROUWER H. & DAALDER R. 1982. Achteruitgang en herstel van Winterkoning in deel van Amsterdamse Bos na winter 1978-79. *Vogeljaar* 30: 57-62.
- BUIS E. 1982. De broedvogels van de Enge Wormer. *Grutter* 6 (3): 46-52. — Inventarisaties uit 1974, 1975, 1977 en 1981 van 160 ha Enge Wormer.
- DRIES H. J. 1982. Verslag inventarisatie Oeverzwaluw 1981. KNNV Vogelwerkgroep Voorne Meded. 21. — Inventarisatie op Voorne, Putten en Rozenburg.
- ENGELMOER M. 1982. Broedvogels aan de Friese kust bij Holwerd. *Twirre* 5 (3): 6-12. — Broedvogelinventarisatie door middel van nestvondsten van de Westholwerder Buitenpolder en de kwelder en zomerpolder ten oosten van de pier bij Holwerd. Kluut, Scholekster, Kokmeeuw en Visdief worden nader behandeld.
- VAN DER GELD J. 1982. Wat veranderde er in ruim 30 jaren tijd in het Wormer- en Jisperveld? *Grutter* 6 (3): 55-58. — Een vergelijking tussen inventarisaties uit de jaren veertig (nestzoeken) en 1980 (perceelmethode).
- HAVEN A., SJERPS A. & WESTRA R. 1982. Verslag weidevogelonderzoek Schagerkogge 1981. Vogelwerkgroep Niedorp en Vogelwerkgroep Tringa, Schagen. — Vier tellingen van Scholekster, Kievit, Grutto, Tureluur en Watersnip in de periode 10 april tot 10 juni in een gebied van c. 40 km².
- JONKERS D. A. 1982. De vogelbevolking van een laagstamboomgaard. *Vogeljaar* 30: 280-282.
- 1982. Broedvogelgegevens van een Zuidlimburgs hoogstamboomgaardencomplex. *Vogeljaar* 30: 268-271.
- DE KRAKER K. & SCHENK F. 1982. De Hompelvoet in het broedseizoen 1981. *Sterna* 26 (2-3): 49-61. — In totaal werden 35 soorten broedvogels vastgesteld, waaronder 7000 paar Kokmeeuwen, 3910 paar Grote Sterns (in 1978-80 resp. 2150, 2700 en 3480), 140 paar Dwergsterns, 800 paar Visdieven en 8 paar Noordse Sterns.
- LENSINK R. 1981. Vogels van de Brandvlakte bij Arnhem. Vogelwerkgroep Arnhem. — Een broedvogelinventarisatie van een in 1976 ontstane brandvlakte met een oppervlakte van 370 ha. Er wordt aandacht besteed aan de relatie tussen de broedvogelbevolking en de vegetatiestructuur.
- MOREL T. 1982. De broedvogels van de Westbroekse Zodden in 1979. *Kruisbek* 25 (3): 104-200. — Het onderzochte gebied (345 ha) bij Westbroek werd volgens de karteringsmethode geïnventariseerd. Er werden 66-71 soorten broedvogels vastgesteld.
- TANGER D. 1982. Broedende weide- en watervogels in de Westwouderpolder in 1978, 1979 en 1980. *Grutter* 6 (5): 89-94.
- DE VRIES H. 1982. Vogelzang rond zonsopkomst. *Mourik* 8 (4): 106-116. — Zangfrequentie van Merel, Zanglijster, Koolmees en Pimpelmees rond zonsopkomst en over het broedseizoen.
- WIEGERSMA J. 1982. Resultaten van de inventarisatie en de nazorg van weidevogels. *Fijldrop* 1982 (10): 2-11.

Tellingen buiten het broedseizoen

- GANZEVLES W. 1982. Over watervogels en ontgrindingen langs de Maas in Limburg. In *Vogelvlucht* 5 (3/4): 1-66. — Maandelijkse waterwildtellingen in september-april in 1977-82; 25 soorten worden nader uitgewerkt.
- KRAMER T. 1982. Stootvogeltellingen in West-Zeeuws Vlaanderen in de winter van 1980-81. *Duimpje* 7 (1): 10-12.
- 1982. Ransuileltellingen in West-Zeeuws Vlaanderen in december 1981. *Duimpje* 7 (4): 11.
- OUWENEEL G. L. 1982. Waarnemingen van roofvogels in het Noordelijk Deltagebied. *Levende Nat.* 84: 87-93. — Tellingen van roofvogels gedurende 372 excursies (1.1.76-31.12.80).
- VAN POPPEL A. 1982. Resultaten van de eerste wulpentelling in Noord-Brabant. *Roodborsttapuit* 1 (3): 12-16. — Het aantal Wulpen wordt op grond van slaapplaatstellingen half maart geschat op 1700. Tevens wordt een overzicht gegeven van tellingen uit de periode 1971-74.

Overige avifaunistiek

- BAUWENS L. & BAUWENS P. 1982. Bairds Strandloper bij Huizen in augustus 1981. *Dutch Birding* 4: 15-17.
- VAN DEN BERG A. B. 1982. Stellers Eider op Schiermonnikoog in mei 1982. *Dutch Birding* 4: 84-86.
- VAN DEN BERG A. B. & DE ROEVER J. W. 1982. Dougalls Stern te IJmuiden in juli 1982. *Dutch Birding* 4: 93-95.
- DE BRUIJN L. & SPRANG A. 1982. Negen juli 1981: een dag bij de Ooievaars in Schoonrewoerd. *Vogel-*

- jaar 30: 73-79. — Gedragswaarnemingen aan een wild paar Ooievaars.
- CNOSSEN P. D. & VAN DER VELDE M. 1982. Broedpoging Buidelmee *Remis pendulinus* in Groningen? Vogeljaar 30: 28-30.
- GANZEVLES W. 1982. Broedgeval van de Oeverloper *Actitis hypoleucos* in 1981 bij Eijdsden. In Vogelvlucht 5 (1): 2-4. — Een eerste broedpoging (4 eieren) mislukte door stijgend Maaswater ondanks pogingen van het mannetje de eieren naar hoger gelegen grond te verplaatsen. De tweede broedpoging leverde drie jongen op.
- VAN GASTEREN H. 1982. Ransuil *Asio otus* in Hoorn 1981-82. *Aythya* 21 (3): 11-15. — Roestplaatswaarnemingen. Eerste datum 4 november. Maximum van 23 exemplaren in februari. Braakbalanalyses.
- HAVERSCHMIDT F. 1982. Vangst van een Rode Wouw en een Zwarte Wouw in een kraaienkooi. Vogeljaar 30: 198.
- VAN IJZENDOORN E. J. 1982. Wintergeval van Bairds Strandloper voor Nederland. *Dutch Birding* 4: 87-88.
- VAN IJZENDOORN E. J. & ANDEWEG J. 1982. Roodstuitzwaluw bij Tienhoven en Lopik in april 1982. *Dutch Birding* 4: 57-59.
- JONGEJAN W. 1982. De Kramsvogel, broedvogel van de Ablasserwaard 1981. *Onze Waard* 13 (2): 69-71. — Een succesvol broedgeval in een boomgaard ten zuidwesten van Tienhoven in juli 1981.
- LEBRET T. 1982. Kluten, Kieviten en koeien. *Vogels* 2: 173-175. — Verdedigings- en afleidingsgedrag van Kluten en Kieviten met jongen.
- DE KNIJFF P. 1982. Grote Trap in Nederland in de winter van 1981/82. *Dutch Birding* 4: 6-7.
- VAN LOON A. J., VAN DER HAVE T. M. & VAN STAAY J. W. M. 1982. Noordse Boszanger op Schiermonnikoog in oktober 1982. *Dutch Birding* 4: 133-135.
- MAAS F. J. 1982. Brilzeeënd op Texel in april 1982. *Dutch Birding* 4: 54-55.
- MAAS F. J. & MAARSSSEN E. J. 1982. Koningseider in Noord-Holland in de winter van 1981/82. *Dutch Birding* 4: 2-5.
- MARTEIJN E. C. L. 1982. Mislukt broedgeval van de Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*) in Zeeuws-Vlaanderen. *Duimpje* 1982 (3): 81-82. — Half april werd een nest gevonden op het talud van een zeedijk bij Terneuzen. Begin mei waren er drie eieren en in de tweede helft van mei was het nest leeg en de vogels weg.
- NIEUWENHUIS A. M. 1982. Een broedgeval van de Europese Kanarie *Serinus serinus* in Winschoten. *Grauwe Gors* 10 (3): 12-17. — Het zevende geval voor Groningen wordt uitgebreid beschreven. Het paar bracht twee broedsels groot.
- OORDIJK K. & WOORTMAN A. 1982. Baardgrasmus op Engelmansplaat in juni 1982. *Dutch Birding* 4: 132-133.
- ROOS M. 1982. De Halsbandparkiet mogelijk in 1970 al in de Zaanstreek. *Grutter* 6 (1): 2. — Mogelijke waarneming op 6 september 1970 bij Zaan-dam.
- WIMMENG A. E. 1982. Kuifkoekoek bij Eernewoude in augustus 1982. *Dutch Birding* 4: 95-96.
- ## Vogelsterfte
- BRAAT C. 1982. Stookolieslachtoffers op Vlieland, augustus 1979 en augustus 1982. *Tijftjaf* 27 (2): 26-42.
- CAMPHUYSEN C. J. 1982. Verslag van de landelijke stookolieslachtoffertelling 1981. *Nieuwsbrief NSO* 3: 36-41. — Resultaten van telling 337½ km strand in de periode 21 februari-1 maart 1981.
- 1982. Verslag van de landelijke stookolieslachtoffertelling, eind februari 1982. *Nieuwsbrief NSO* 3: 89-102. — Resultaten van tellingen van 413 km strand.
- FEENSTRA J. J. 1982. Over vogelhinder en windmolens. *Vogeljaar* 30: 177-181.
- VAN FELIUS J. & SLUYTER T. 1982. Stookolieslachtoffers op de Schouwen-Duivelandse kust van oktober 1978 tot en met januari 1982. *Sterna* 26 (1): 6-8 — Negen tellingen over in totaal 120 km strand.
- VAN FRANEKER J. A. 1982. Noordse stormvogel-onderzoek. *Nieuwsbrief NSO* 3: 63-74. — Tussentijds verslag over de periode mei 1980-december 1981. Aantallen, herkomst, sex-ratio, doodsoorzaken en rui.
- VAN HIJUM E. 1982. Jaarverslag 1981 van de stookolieslachtoffertellingen van de kust tussen Harlingen en Breezanddijk. *Vanellus* 35 (1): 2-7.
- JONKER G. 1982. Telwerk en resultaten 1981. *Nieuwsbrief NSO* 3: 30-36. — Resultaten van tellingen van stookolieslachtoffers langs de Nederlandse kust.
- KOOPS F. B. J. & DE JONG J. 1982. Vermindering van draadslachtoffers door markering van hoogspanningsleidingen in de omgeving van Heerenveen. *Vogeljaar* 30: 308-316.
- VAN DER MOLEN E. J., BLOK A. A. & DE GRAAF G. J. 1982. Winter starvation and mercury intoxication in Grey Herons *Ardea cinerea* in the Netherlands. *Ardea* 70: 173-184.
- TAAPKEN J. 1982. De verschrikkelijke leeuwerikenmoord in Frankrijk. *Vogeljaar* 30: 182-188.
- ## Gebieden
- BIJLSMA S. 1982. Een kwalitatieve vogelinventarisatie van de Groene Dijk. *Vanellus* 35 (4): 82-86. — Inventarisatie van een 4 km lange en 7 tot 25 m brede dijk in de periode van december 1980 tot en met juni 1982.
- DE BRUIJN O. 1982. Montferland. *Vogels* 2: 144-147, 156. — Beschrijving van de (avi)fauna van vroeger en nu.
- HAITJEMA T. 1981-82. Een van de belangrijke waterrijke vogelgebieden: de Gaasterlandse IJsselmeerkust. *Jaarboek 1981/82 Vogelwerkgroep Friese IJsselmeerkust e.o.*, pp. 8-24.
- HUSTINGS F. 1982. Ornithologische gegevens van de Kunderberg te Voerendaal (L). *Vogelvlucht* 5 (2): 1-46. — Het gebied (375 ha) werd volgens de karteringsmethode op broedvogels geïnventariseerd terwijl ook uitgebreid aandacht werd besteed aan vogels buiten de broedtijd.
- VAN LEEUWEN C. 1982. Gegevens over de vogelbevol-

king van de Dertienmorgenwaard en naaste omgeving in 1982. Staatsbosbeheer, IJsselstein. — Avifaunistische aantekeningen gebaseerd op ten minste 100 bezoeken in 1982.

OUWENEEL G. L. 1982. De avifauna van Cromstrijen IV. *Levende Nat.* 84: 175-181.

VADER H. (red.). 1982. Rapport betreffende de avifaunistische waarde van het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden. Vogelwerkgroep Haarlem e.o. — Avifauna van een 3500 ha groot duingebied. Kwantitatieve broedvogelgegevens worden gepresenteerd over 1952 en 1974-78 zonder beschrijving van de gevolgde werkwijze.

DE VRIES, G. W. 1982. Vogels in de Lauwersmeer, meer dan een willekeurige verzameling vogels. *Vogeljaar* 30: 121-130. — Naast een beschrijving van het landschap wordt ingegaan op het voorkomen van karakteristieke vogels en de wijze waarop een excursie naar het gebied tot een succes gemaakt kan worden.

Vogelbescherming en natuurbeheer

BEINTEMA A. J. *et al.* 1982. Verstoring van weidevogellegels door weidend vee. Directie Beheer Landbouwgronden, Utrecht. — Resultaten van onderzoek in 1980 en 1981 aan de hand van c. 1080 nesten.

VAN DEN BERGH L. 1982. Hoogstamboomgaarden — verdwijnende vogelparadijzen in het rivierengebied. *Vogeljaar* 30: 272-279.

BOTTEMA S. 1982. Praktische maatregelen tot instandhouding van de Kerkuil. *Vogels* 2: 16-19, 22.

DE BRUIJN O. 1982. Kerkuilen in het Nederlandse landschap. *Vogels* 2: 60-62.

VAN DOBBEN W. H. 1982. Aalscholvers en natuurbeheer. *Vogeljaar* 30: 317-320.

FUCHS P. 1982. Hoogstamboomgaarden en Steenuilen. *Vogeljaar* 30: 241-250. — Het verdwijnen van nestgelegenheid en het effect ervan op de steenuilen-populaties in de Betuwe.

GLAS J. 1982. Actie voor de Oeverwaluw. *Vogels* 2: 212-213. — Praktische wenken voor het schep en en instandhouden van broedplaatsen voor de Oeverwaluw.

DE HAAN N. 1982. Wintervoeding, onderdeel van „t natuurlijk evenwicht”. *Vogels* 2: 20-21. — Het hoe, wat en wanneer voederen van vogels in de winter.

HEIJNEN T. 1982. Bedreigingen en maatregelen ter bevordering van de stand van de IJsvogel. *Roodborsttapuit* 1 (3): 20-30. — Analyse van terugmeldingen van geringe IJsvogels en praktische wenken voor het bevorderen van het aantal broedparen.

HIRSCHI W. 1982. De vogelwereld van Texel en haar bedreiging door massatoerisme en intensieve landbouw. *Vogeljaar* 30: 1-13.

LEBRET T. 1982. Bomen voor de Aalscholvers in het Deltagebied. *Vogels* 2: 131-132.

LEVER J. J. 1982. Roek en landbouw. *Vogels* 2: 129-130, 135.

LICHTENBELT H. J. & TAAPKEN J. 1982. Litteratuur over boomgaarden. *Vogeljaar* 30: 292-294.

MEIJNEKE C. A. R. 1982. Hoogstamboomgaarden,

bacterievuur en vogels. *Vogeljaar* 30: 291-292.

VAN DER MOLEN S. & BRAND H. 1982. Hoogstamboomgaarden en landschapsbeheer. *Vogeljaar* 30: 283-287.

[OSIECK E. R.] 1982. Vogelschade in de fruitteelt. (*Vlugschrift voor de landbouw* 348). Ministerie van Landbouw en Visserij, 's-Gravenhage.

OSIECK E. R. 1982. Verjaging van Aalscholver en Blauwe Reiger op de Viskwekerij Lelystad. Staatsbosbeheer, Utrecht. — „Proefnemingen 1981”, resultaten van onderzoek in de maanden juli-oktober.

REIJNEN R. 1982. De betekenis van hoogstamboomgaarden voor de broedvogelbevolking in een boomgaardengebied bij Geldermalsen. *Vogeljaar* 30: 258-267. — Een beschrijving van de broedvogelbevolking van verschillende typen boomgaard, met aanbevelingen ten aanzien van het behoud van hoogstamboomgaarden en het aanplanten van opgaande lijnbegroeiingen.

ROL W. 1982. Relatie weidevogels-landbouw. *Grutter* 6 (1): 3-10. — Onderzoek naar de relatie tussen weidevogels (aantallen, verspreiding, broed-dichtheid) en agrarische bedrijven met uiteenlopend kunstmestgebruik en verschillende vee-dichtheden in drie polders tussen de Zaanstreek en het Alkmaardermeer in de periode 1971-74.

SCHIMMEL H. J. W. & DE MOLENAAR J. G. 1982. Hoogstamboomgaarden. *Vogeljaar*: 252-257. — Algemeen overzicht van de biologische betekenis van (hoogstam) boomgaarden.

TAAPKEN J. 1982. De surfsport en de vogels. *Vogeljaar* 30: 194-197.

VERGOOSSEN W. G. 1982. Pleisterplaats-reservaten voor Kraanvogels een urgente zaak. *Vogeljaar* 30: 327-328.

VOOUS K. H. 1982. De Aalscholvers van Lelystad: toetssteen van milieubeleid. *Vogeljaar* 30: 134-140.

WERTHEIM S. J. 1982. Van boerenboomgaard naar beddenteelt. *Vogeljaar* 30: 234-240. — De boomgaarden met grote bomen hebben plaatsgemaakt voor beplantingen met kleine bomen die gerangschikt zijn in rijen of bedden. Het areaal boomgaarden daalde van ruim 65 000 ha in 1950 tot een kleine 27 000 ha in 1979.

WINKELMAN J. E. 1982. Methoden voor de beschrijving van de effecten op de broedvogelstand van de in het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland te beschouwen drinkwaterwinningsprojecten. Technische rapportage. Centrum voor Milieukunde van de Rijksuniversiteit Leiden, Leiden.

WINKELMAN J. E. & UDO DE HAES H. A. 1982. De effecten op de broedvogelstand van de waterwinningsprojecten in het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland — Hoofdrapport. (Rapport LE 82-8a) Centrum voor Milieukunde van de Rijksuniversiteit Leiden, Leiden. — Na een samenvatting van de gebruikte voorspellings- en beoordelingsmethoden worden de resultaten van deze methoden alsmede de effectscores voor alle in het kader van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland in beschouwing genomen waterwinningsprojecten weergegeven.